

ζοντι ἡμῶν ἡ μεγαλοπρεπῆς εἰκὼν τοῦ μέλλοντος μεθ' ὄλου τοῦ μεγαλείου, μεθ' ὄλου τοῦ κάλλους, μεθ' ὄλης τῆς αἴγλης καὶ δόξης, μεθ' ὄλων τῶν ἐλπίδων καὶ μεθ' ὄλου τοῦ ἰδεώδους αὐτῆς. Τὸ φῶς τὸ ἀστράπτον ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ παρελθόντος καὶ ἀντανεκλώμενον ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ μέλλοντος θὰ διασκεδάσῃ βαθμηδὸν τὸ βαθύ σκοτός τὸ πυκνῶς ἐπισκιάζον τὴν ταπεινὴν καὶ στενὴν ἐπιφάνειαν τοῦ παρόντος. Τὸ παρὸν τοῦτο ὅπερ τοσοῦτον ἀπασχολεῖ ἡμᾶς, ἐξ οὗ νομίζομεν ὅτι ἀρυόμεθα τὰ πάντα καὶ εἰς αὐτὸ ὀφείλομεν τὰ πάντα, τὸ παρὸν τοῦτο μεταξὺ τῶν μεγάλων εἰκόνων τοῦ μεγάλου παρελθόντος καὶ τοῦ ἀχανοῦς μέλλοντος θὰ περιορισθῇ εἰς μαθηματικὸν σημεῖον μόλις ἀντιληπτὸν καὶ ἐπὶ στιγμὴν θὰ ἐξαφανισθῇ μεθ' ὄλης τῆς δειλίας, μεθ' ὄλου τοῦ ἐγωϊσμοῦ μεθ' ὄλων τῶν διαταγμῶν, μεθ' ὄλης τῆς σμικρότητος αὐτοῦ. Ἀπέναντι τῆς ἰδέας τοῦ τί ἡμεῖα καὶ τί δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ ὤμεν θὰ καταισχυρῆθῇ ἡ ταπεινότης τοῦ παρόντος. Ἄντι μικρολόγων καὶ ἐγωϊστικῶν σκέψεων, τῶν ὑλικῶν ἀντιλήψεων, τῶν ψυχρῶν διαλογισμῶν καὶ ταπεινῶν διανοημάτων τοῦ παρόντος θὰ ἐγερθῶσιν ἐν ἡμῖν αἱ ὑψηλαὶ καὶ μεγάλαὶ ἰδέαι τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, ἰδέαι δεσπόζουσαι παντὸς χρόνου, πάσης φθορᾶς καὶ θανάτου, ἰδέαι πατρίδος, ἀνθρωπότητος, ἀθανασίας καὶ ἠθικῆς δόξης, ἰδέαι συνδέουσαι ἀπάσας τὰς γενεὰς ἅπαντας τοῦ αἰῶνα εἰς ἐνότητα μίαν, ἰδέαι ἐξευγενίζουσαι καὶ καλλύνουσαι τὸν βίον, ἰδέαι τέλος ἐξεγείρουσαι ἐν ἡμῖν τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα καὶ ἱερά αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας, τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ καὶ τελειότητος καὶ τῆς πρὸς τὸ ἄπειρον στενῆς συγγενείας καὶ σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ εἰς τὴν ὑψηλὴν σκοπιὰν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος θ' ἀκούσωμεν φωνῆς τινος ὡς περ πόρρωθεν ἐκ τοῦ βάθους καὶ τῆς ἀπείρου ἐκτάσεως τοῦ χρόνου ἠχοῦσης, διότι εἶναι φωνὴ τῆς ἱστορίας, φωνὴ τῶν αἰώνων, φωνὴ τῆς καθολικῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐκ τοῦ σύννεγγυς παρ'

ἡμῖν αὐτοῖς ἀντηχοῦσης καὶ ὡς περ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν προερχομένης, διότι εἶναι ἡ θεία φωνὴ τῆς ἀληθείας ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀτομικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας διὰ τοῦ στήθους φθεγγομένη καὶ λέγουσα: Ἴδου λαὸς ὑψούμενος εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ! Ἴδου λαὸς γινώσκων τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ καὶ αἰσθανόμενος τὸν προορισμόν. Ἴδου λαὸς ἐκπληρῶν τὴν ἠθικὴν ἦτοι τὸ καθόλου ἀνθρώπινα καὶ τὴν ἀτομικὴν ἐθνικὴν, καὶ ἐν ταῖς δυαὶ ταύταις τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἱστορικὴν ἀποστολήν. Ὁ λαὸς οὗτος ζῆ φυσικῶς ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' ἀνίπτεται ἠθικῶς εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἐκείθεν ὡς ἐξ ἀφετηρίας ὁρμᾷ πρὸς τὸ μέλλον. Τοιοῦτος λαὸς λύει τὰ δεσμὰ τοῦ χρόνου καὶ ὑψούμενος ὑπεράνω τοῦ παρόντος αὐτοῦ καθίσταται ὑπέρτερος τοῦ χρόνου. Χρόνου καὶ καιροῦ χαλεπότης οὐ κατισχύουσι τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, δυστυχίαι καὶ δυσμένειαι τύχης ἔτι μᾶλλον ἐπιβρώτουσι τὰ ὑπολανθάνοντα ἐν αὐτῷ σπέρματα ἀθανασίας καὶ αἰωνιότητος ὀριζαρὸς βραχίων τοῦ ὑψίστου οὐ διαλείψει παρέχων αὐτῷ ἀρωγὴν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἠθικῆς δόξης καὶ τοῦ ἠθικοῦ μεγαλείου, χεῖρ κυρίου Σαβκὼθ δδηγῆσει αὐτὸν εἰς τὸ ἰδεώδες τέρμα τοῦ σταδίου αὐτοῦ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων αὐτοῦ παρασκευάσει αὐτῷ μέλλον ἄξιον τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου παρελθόντος αὐτοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑ ΤΡΑΛΛΕΣΙ ΛΑΡΙΣΗΣ.

Ἐπιγραφαὶ τινες ἀνακαλυφθεῖσαι κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, μᾶς βοηθοῦσι νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τινὰ περὶ τῆς Ἐφεσίας καὶ τῆς παρὰ Τράλλεσι Λαρίσης διότι παρά τισι γεωγράφοις, τὸ περὶ τε τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Λυδίας πραγματευσαμένοις, ἀμφότεραι αἱ Λάρισαι αὗται συγγέονται καὶ ἐκλαμβάνονται ὡς μία καὶ ἡ αὐτὴ Λάρισα. Τῆς γεωγραφικῆς ταύτης συγχύσεως πρό-

χειρον παράδειγμα ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ περὶ Λαρισῶν ἄρθρῳ τοῦ κ. L[eonhard] S[chmitt], ὅπερ εὑρηται ἐκδοθεὶς ἐν τῷ Λεξικῷ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τε καὶ ῥωμαϊκῆς γεωγραφίας τοῦ William Smith 4).

§ 1. Ὅτι αἱ Λάρισαι αὐταὶ δὲν εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ δύο καθαρῶς διακεκριμέναι, ἀποδεικνύεται ἀριδῆλως ἐκ τῶν ἐπομένων λόγων τοῦ Στράβωνος: «Θεόπομπας δὲ καὶ πόλιν λέγει ἐν τῇ αὐτῇ μεθορίᾳ κειμένην Λάρισαν καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἢ τε Φρικωνίᾳ ἢ περὶ τὴν Κύμην καὶ ἢ κατὰ Ἀμαξιτὸν τῆς Τρωάδος καὶ ἢ Ἐφεσία Λάρισα ἔστι καὶ [ἡ] ἐν Συρίᾳ, τῆς δὲ Μιτυλήνης ἀπὸ πενήκοντα σταδίων εἰς Λαρισαῖαι πέτραι κατὰ τὴν ἐπὶ Μηθύμνης ἑδὸν καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δ' ἔστι Λάρισα καὶ τῶν Τράλλεων διέχουσα κώμη τριάκοντα σταδίους ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπὶ Καῦστρου πεδίου διὰ τῆς Μεσσηγίδος ἰσότητος κατὰ τὸ τῆς Ἰσοδρόμης Μητρὸς ἱερὸν, ὁμοίαν τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀρετὴν ἔχουσα τῇ Κρεμαστῇ Λαρίσῃ καὶ γὰρ εὐὺδρος καὶ ἀμπελόφυτος ἴσως δὲ καὶ ὁ Λαρίσιος Ζεὺς ἐκείθεν ἐπωνόμασται. 2)» Καὶ ἀλλαχοῦ περὶ τῆς Ἐφεσίας Λαρίσης ἐκτενέστερον οὕτω διαλαμβάνει ὁ Γεωγράφος, «Τρίτη δ' ἔστι Λάρισα, κώμη τῆς Ἐφεσίας ἐν τῷ Καῦστρίῳ πεδίῳ, ἣν φασὶ πόλιν ὑπάρχειν πρότερον, ἔχουσαν καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Λαρισηνοῦ, πλησιάζουσαν τῷ Τρώλει μᾶλλον ἢ τῇ Ἐφέσῳ· ταύτης γὰρ ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα διέχει σταδίους, ὥστε ὑπὸ τοῖς Μήροισιν ἂν τις τάττοι ταύτην. Ἐφέσιοι δ' αὐξήθέντες ὕστερον πολλὴν τῆς τῶν Μηόνων, οὗς νῦν Λυδοὺς φασὶν, ἀπετέμοντο, ὥστ' οὐδ' αὐτὴ ἂν ἢ τῶν Πελασγῶν Λάρισα εἴη, ἀλλ' ἐκεῖνη μᾶλλον. Καὶ γὰρ τῆς μὲν ἐν τῇ Καῦστριανῇ Λαρίσης οὐδὲν ἔχομεν τεκμήριον ἰσχυρὸν, ὡς ἦν ἤδη τότε· οὐδὲ γὰρ τῆς Ἐφεσίου. (3)»

1). *Dictionary of Greek and Roman geography*. II. p 127.

2). Στρ. ἐκδ. Kramer. XI, κεφ. 53, § 19 (440).

3). Στρ. XIII, κεφ. 3, § 2 (620).

Ἐκ τῶν μαρτυριῶν τούτων τοῦ Στράβωνος ἐξάγεται ἄρα ὅτι ἡ μὲν Ἐφεσία Λάρισα ἔκειτο 180 στάδια μακρὰν τῆς Ἐφεσίου, ἐν τῷ Καῦστρίῳ πεδίῳ, ἡ δὲ, τριάκοντα στάδια ὑπὲρ τῆς πόλεως τῶν Τράλλεων, πρὸς τὸ τῆς Ἰσοδρόμης Μητρὸς ἱερὸν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἣτις ἦγε διὰ τῆς Μεσσηγίδος πρὸς τὸ Καῦστριανὸν πεδίον.

§ 2. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ Λαρίσῃ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Λαρισηνοῦ Διὸς, οὗτινος ἢ λατρεία καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Τράλλεσι μετηνέχθη ἔπειτα· διότι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἱερωσύνη τις εἰδικὴ πρὸς τιμὴν τούτου ὑπῆρχεν· αὐτὸς δὲ ὁ Στράβων ταῦτα περὶ τούτου φησὶν· «οὗτος [τε] δὴ καθ' ἡμᾶς ἤκμασε καὶ Μηνόδωρος ἀνὴρ λόγιος καὶ ἄλλως σεμνὸς καὶ βαρὺς, ἔχων τὴν ἱερωσύνην τοῦ Διὸς τοῦ Λαρισηνοῦ (1). Ἀλλὰ καὶ ἐπιγραφικὰ μνημεῖα ἀποδεικνύουσι τὴν ἐν Τράλλεσι πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς τούτου εἰδικὴν ἱερωσύνην, ἣν ἀπελάμβανον ἴσως οἱ ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς πόλεως· οὕτω λ. χ. τεμάχιον ἐπιγραφῆς τινος ἄνευ οὐδεμίας ἐπιστάσις ἐκδοθὲν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ περιοδικῷ τοῦ φιλελευθευτικοῦ συλλόγου «Ὀμήρου», μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ Διὸς τούτου διὰ βίου εἶχον τὴν ἱερωσύνην τοῦ Θεοῦ (2). Ἐχει δὲ ἡ ἐπιγραφή αὕτη κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συλλόγου οὕτω:

ΥΙΟΝΝΙΚΗΣΑΝΤΑ
ΤΕΡΟΝΤΟΝΣΠΑΡΤΙΑΤΗΝ
ΛΓΩΝΑΠΑΙΔΩΝΠΑΛΗΝ
ΝΙΚΗΣΑΝΤΑΔΕΚΑΙΤΟΝΙΕ
ΡΟΝΑΓΩΝΑΤΩΝΑΔΕΙΩΝ
ΕΠΗΕΡΕΩΣΔΙΑΒΙΟΥΤΟΥΔΙΟΣ
ΤΟΥΛΑΡΑΓΙΟΥΦΛΑΟΥΙΟΥ

Διαρθροῦντες κατὰ τὸ δυνάτον τὰ σφάλματα τῆς εἰρημένης ἐκδόσεως τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης, παρέχομεν αὐτὴν ἐνταῦθα ὡς ἀκολούθως:

1). XIV. κεφ. 4, § 42 (649).

2). «Ὀμηρος» ἔτος Β. σ. 39.

· · · · ·
 υἷον νικήσαντα [τὸν
 ἱερὸν τῶν Σπαρτιατῶν
 ἀγῶνα, παίδων πάλην,
 νικήσαντα δὲ καὶ τὸν ἱε-
 ρὸν ἀγῶνα τῶν Ἀλείων,
 ἐπὶ ἱερέως διὰ βίου τοῦ Διὸς
 τοῦ Λαρασίου Φλαουίου
 [Κλειτοσθένους κτλ.]

Καὶ ἑτέρα τῆς αὐτῆς πόλεως ἐπιγραφή, ἣν ἐκ καλοῦ ἀντιγράφου τοῦ κ. Ἰωάννου Μισθοῦ ἐξέδωκα κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1874 ἐν τῇ Ἀμαλθείᾳ, οὕτως ἐν τέλει μέμνηται τοῦ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐπιγραφῇ ἱερέως: «ἐπὶ ἱερέως διὰ βίου τοῦ Διὸς τοῦ Λαρασίου Φλαουίου Κλειτοσθένους τοῦ κρατίστου, δις Ἀσιάρχου, πρώτου Ἀσίας, πατρὸς ὑπατικῶν καὶ πάπου συγκλητικῶν, τῆς θ'. αὐτοῦ πενταετηρίδος 1)».

§ 3. — Περὶ τῆς θέσεως ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ Ἐφεσία Λάρισα μέχρι πρὸ μικροῦ οὐδὲν ἀκριβὲς ἐγινώσκομεν· διότι πολλοὶ διαφόρους ὑπετώπασαν περὶ τῆς θέσεως ταύτης εἰκασίας, οἷος ὁ Cramer 2), ὅστις ἀγνοῶν ὅτι τὰ σήμερον Θῆρα εἰσὶν αὐτῇ ἡ ἀρχαία Τίρα, ὑπέθεσεν ἐπὶ τῆς πόλεως ταύτης ἑτέραν ἀρχαίαν, αὐτὴν δηλαδὴ τὴν Ἐφεσίαν Λάρισαν. Ἀλλ' ἐπιγραφή τις ἐξ ἀπαγράφου ἐπιχωρίου τινὸς ὁμογενοῦς τῆς Τίρας δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ «Πρόδῳ» 3) τοῦ 1873 ἀναπληροῖ τὴν γεωγραφικὴν ταύτην ἀγνοίαν. Ἐχει δὲ ἡ ἐπιγραφή αὕτη κατὰ τὸ ἀντίγραφον, ὅπερ περὶ τὰς τελευταίας σειρὰς δὲν φαίνεται ἀκριβὲς, ὡς ἀκολούθως:

ΑΡΤΕΜΙΔΙΕΦΕΣΙΑΚΑΙΤΗΛΑΡΕΙΣΗΝΩΝ
 ΚΑΤΟΙΚΙΑ

1). Ὅρα τὸ ἐν τῇ «Ἀμαλθείᾳ» (ἀριθ. 2061) ἄρθρον μου περὶ «Τραλλιανῆς ἀνεκδότου ἐπιγραφῆς.»

2). Cramer, *Asia Minor I*, σ. 558.

3). «Πρόδος» ἔτος Γ'. (Ἰούνιος 1873) ἀριθ. 247.

ΔΙΟΔΩΡΟΣΔΙΟΝΥΣΙΟΥΤΟΥΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ
 ΔΟΥΜΕΝΟΥΤΙΟΣ
 ΣΥΛΛΥΚΕΡΩΑΝΕΣΤΗΣΕΝΤΑΣΔΥΩΒΑΑ-
 ΦΟΥΣ 1)

Γέγραπται δὲ, κατὰ τὰ ἐν τῇ Πρόδῳ σημειούμενα, «ἐπὶ ὀγκωδεστάτου μαρμάρου κεχωσμένου ὑπὸ τῆν γῆν καὶ μικρὸν τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἐξέχοντος κατὰ τὸ Γαυρικ τοιφλίχι, ἐν τῷ Καῦστριακῷ πεδίῳ.» Ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης φαίνονται ἀρχαῖα ἐρείπια· εὑρίσκονται δὲ «εἰς ἀπόστασιν 4 ὥρας καὶ 1/4 ἀπὸ τῶν Θηρῶν καὶ ἐνδὸς τετάρτου πρὸς βορρᾶν τοῦ ποταμοῦ» Καῦστρου. 2)

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἐκτὸς τῆς γεωγραφικῆς σπουδαιότητός της μᾶς διδάσκει ἐπίσης ὅτι ἐν τῇ Ἐφεσίᾳ Λάριση ἦ, κατὰ τὴν ἐπιγραφήν, ἐν τῇ Λαρεισιῶν κατοικίᾳ, ἐκτὸς τοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ Λαρισινοῦ Ἀπόλλωνος ἱεροῦ, ὑπῆρχε καὶ ἱερὸν ἢ ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, πρὸς ἣν ἤδη ὁ τῆς ἐπιγραφῆς Διόδωρος Διονυσίου τοῦ Ἐρμογένους κτλ. ἀνέστησε τὰς ἐπὶ τοῦ «ὀγκωδεστάτου μαρμάρου» τῆς ἐπιγραφῆς ἱσταμένας δύο ἐλάφους.

Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος χωρίου τοῦ Στράβωνος, ὅπερ μᾶς διδάσκει περὶ τῆς ἐν τῇ Λαρεισιῶν κατοικίᾳ λατρείας τοῦ Λαρισινοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης τῆς διδασκούσης ἡμῖν καὶ περὶ τῆς αὐτόθι λατρείας τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ὑπάρχει καὶ νόμισμα ὅπερ μᾶς ἐπιβεβαιῶσι τὴν ἐν τῇ Ἐφεσίᾳ Λάριση λατρείαν τῶν δύο τούτων θεοτήτων. Εἶναι δὲ τὸ νόμισμα τοῦτο κτῆμα τοῦ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων νομισματικοῦ Μουσείου, ἐνθα

1). Τὴν τελευταίαν σειρὰν νεώτεροντι ἀντίγραφον δοθέν τῷ κ. Ἀριστ. Φοντριέρ βοηθεῖ νὰ ἀναγνώσωμεν οὕτως «Δουμενοῦ υἱὸς σὺν Γλυκέρῳ.»

2). Κατὰ νεωτέραν πληροφορίαν ἡ σπουδαία αὕτη ἐπιγραφή ἐφθάρη ὑπὸ Ἰουδαίων. τὸ δὲ μάρμαρον εὑρίσκεται νῦν ἐν Θῆρα καὶ χρησιμεύει ὡς ἐπίθεμα ἑβραϊκοῦ τάφου.

πρῶτος ἐμελέτησε καὶ κατέταξε τῆ Λαρίση ταύτη ὁ *Adrien de Longpérier* τῷ 1844. Περὶ δὲ ἐνθεν μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ Λαρισινοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνθεν δὲ τὴν Ἀρτέμιδα ἐνδεδυμένην κοντὸν χιτῶνα, καὶ ἔχουσαν τὴν μὲν ἀριστερὰν τεταμένην εἰς τὰ ἔμπροσ, τὴν δὲ δεξιὰν φέρουσαν πρὸς τὸ οὖν. Παρίσταται ἄλλως εἰπεῖν ὡς τοξότης ἐκτοξεύων τὸ βέλος· περίξ δὲ τῆς παραστάσεως ταύτης ὑπάρχει ἡ λέξις ΛΑΡΙ. . ΛΙΩΝ καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τὰ στοιχεῖα ΕΦ, ἅτινα μετὰ τῆς λέξεως ἐκείνης σημαίνουσι βεβαίως Ἐφ(εσ)ωρ Λαρι(σ)αίωρ. (1)

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΠΕΡΙ ΟΡΑΣΕΩΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΠΑΡ ΑΝΘΡΩΠΩ ΚΑΙ ΖΩΟΙΣ.

Ὅστις ποτὲ κτύπησε νὰ ἴδῃ ἐκ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ ὄρους ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον καὶ παρετήρησεν ἐκθαμβὸς τὴν ἁρμονικωτάτην ἐκείνην ἀλλαγὴν τῶν χρωμάτων τῆς περίξ φύσεως, ἥτις παρακολουθεῖ τὸν κατὰ μικρὸν ὑψούμενον δίσκον αὐτοῦ· ὅστις ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ *Rigi* (2) ἰστάμενος εἶδε τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων ὑπὸ τοῦ πρωῖνου φωτὸς χρυσομένας, ἢ παρὰ τὰς ὄχθας ἐλβετικῆς λίμνης καθήμενος εἶδεν εὐθὺς μετὰ τὴν δύσιν τὰς Ἀλπεὶς μὲ τὰς πεδιάδας τῶν πάγων καὶ μὲ τὰ ὑπεράνω αὐτῶν νέφη, ἀτραπτούσας ὡς κατὸν πῦρ· ὅστις τέλος ἐν τῷ πελάγει πλέων ἐθεάσατο τὸν ἥλιον μεγαλοπρεπῶς ἀναδύοντα ἐκ τῆς ὑγρᾶς αὐτοῦ κοίτης, ἢ ἐντὸς αὐτῆς βυθιζόμενον, ἐκεῖνος βεβαίως οὐδέποτε θέλει λη-

(1). Ὅρα *Revue Numismatique, Paris, 1858. p. 449.*

(2) Ὅρος ἐν Ἑλβετία, μεταξὺ τῶν λιμνῶν Δουσέρνης καὶ Zug, περίφημον διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ θέαν.

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Δ΄.)

σμονῆσαι τὸ μεγαλεῖον, τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν λαμπρότητα τοιαύτης ἐντυπώσεως. Εἶναι φυσικώτατον ὅτι ἐκ τῆς θέας τοιαύτης καλλονῆς ἐνεπνεύσθησαν πάντοτε χιλιάδες ποιητῶν, μουσικῶν καὶ ζωγράφων.

Ἀνεξήγητον τῷ ὄντι ἐξασκεῖ δύναμιν τὸ φῶς καὶ ὁ δι' αὐτοῦ χρωματισμὸς τῆς περίξ φύσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας. Καὶ τὴν ἀπλουστέραν καὶ ἀχαριτωτέραν τοποθεσίαν ἀκόμη αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἢ δύοντος ἡλίου δύνανται νὰ χρωματίσωσιν ἁρμονικώτατα καὶ καταστήσωσιν ἀληθῶς ἔρασμίν. Ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἶναι ἀληθῶς μετάβασις εἰς νέαν ζωὴν. Ἡ φωνὴ τοῦ πρώτου ἀλέκτορος ἐν τῷ λυκαυγεί εἶναι σύνθημα τῆς ἀναγεννήσεως ταύτης τῆς φύσεως. Παραλείπω νὰ ἀπαριθμήσω ἀπάσας τὰς ιδιότητας τοῦ φωτὸς καὶ τὴν θαυμασίαν αὐτοῦ σχέσιν πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν. Ἄν ἐδυνάμεθα νὰ ἀναλύσωμεν χημικῶς τὴν λέξιν ζωὴ, θὰ εὐρίσκομεν βεβαίως ὡς κύριον συστατικὸν αὐτῆς στοιχεῖον τὸ φῶς. Καὶ τῷ ὄντι· τίς δὲν γνωρίζει ὅτι ἄνευ φωτὸς ζωὴ δὲν θὰ ὑπῆρχε παντάπασιν; ἢ ἂν ὑπῆρχε, δὲν θὰ ἦτο αὕτη ἀθλία καὶ ἀχαρις; Τὸ πράσινον τῶν φύλλων, τὰ διάφορα χρώματα τῶν ἀνθέων, ἡ ζωηρότης τῆς χροιάς τῶν διαφόρων ζώων, ἐν γένει ἡ ποικιλία ἐν τῇ φύσει μόνον ἐν τῷ φωτὶ καὶ διὰ τοῦ φωτὸς δύναται νὰ εὖρη ἀνάπτυξιν. Πάντα τὰ ἐν τῷ σκότει διαιτώμενα ζῶα εἰσὶ χλωμά, ἀνίσχυρα καὶ βραχύβια. Καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲ ἀκόμη ἐπιρρεάζεται μεγάλως ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ φωτὸς, διότι, ὡς γνωστὸν, ἡ στέρησις αὐτοῦ ἐπὶ τινὰς ὥρας κατὰ τὴν νύκτα ρίπτει αὐτὸν εἰς λήθαργον, τὸν κοιμίζει, διαρκῆς δὲ στέρησις αὐτοῦ δύναται κατὰ μικρὸν νὰ ἀπορροφήσῃ πάσας τὰς ζωτικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Τὸ πᾶν ἐν ἐνὶ λόγῳ μαρτυρεῖ ὅτι τὸ φῶς εἶναι ἡ πηγὴ καὶ τὸ ἀγλαΐσμα τῆς ζωῆς, καὶ τὸ τελειότατον δῶρον τῆς φύσεως. (1) Ματαίᾳ ὅμως θὰ ἦ-

(1) Ἴδε *Ferd. Cohn, «Licht und Leben.»*